

Lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder;

utfärdad den 15 maj 2008.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs² i fråga om lagen (2004:46) om investeringsfonder

dels att nuvarande 10 kap. ska upphöra att gälla,

dels att nuvarande 11 och 12 kap. ska betecknas 13 och 14 kap.,

dels att 1 kap. 1 och 5 §§, 4 kap. 16 §, 5 kap. 1, 3, 5, 6, 9, 12, 13 och 23 §§, nya 13 kap. och nya 14 kap. 1 § samt rubriken närmast före 5 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tre nya kapitel, 10–12 kap., av följande lydelse.

1 kap.

1 § I denna lag förstås med

1. behörig myndighet: utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över fondföretag eller förvaltningsbolag,

2. derivatinstrument: optioner, terminer och swappar samt andra likartade finansiella instrument,

3. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. egna medel: detsamma som i artikel 1a.15 i rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)³, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/1/EG⁴,

5. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett fondbolags, ett förvaltningsbolags eller ett fondföretags etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

6. finansiellt instrument: överlåtbara värdepapper, fondandelar, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument samt annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden,

¹ Prop. 2007/08:57, bet. 2007/08:FiU30, rskr. 2007/08:169.

² Jfr kommissionens direktiv 2007/16/EG av den 19 mars 2007 om genomförande av rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), när det gäller förtydligandet av vissa definitioner (EUT L 79, 20.3.2007, s. 11, Celex 32007L0016).

³ EGT L 375, 31.12.1985, s. 3 (Celex 31985L0611).

⁴ EUT L 79, 24.3.2005, s. 9 (Celex 32005L0001).

7. fondbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd enligt 4 § att driva fondverksamhet,
8. fondföretag: ett utländskt företag
- a) som i sitt hemland har tillstånd för verksamhet där det enda syftet är att göra kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i 5 kap. 1 § andra stycket eller 6 kap. 2 § andra stycket, med kapital från allmänheten eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare,
- b) som tillämpar principen om riskspridning, och
- c) vars andelar på begäran av innehavarna återköps eller inlöses med medel ur företagets tillgångar,
9. fondföretags hemland:
- a) om fondföretaget är bildat på kontraktsrättslig grund, det land där förvaltningsbolaget har sitt säte,
- b) om fondföretaget är bildat på associationsrättslig grund, det land där bolaget har sitt säte,
10. fondverksamhet: förvaltning av en investeringsfond, försäljning och inlösen av andelar i fonden samt därmed sammanhängande administrativa åtgärder,
11. företagsgrupp: grupp för sammanställd redovisning enligt rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om sammanställd redovisning⁵, senast ändrat genom rådets direktiv 2006/99/EG⁶, eller grupp som enligt erkända internationella redovisningsregler ska lämna motsvarande redovisning,
12. förvaltningsbolag: ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag,
13. förvaltningsbolags hemland: det land där bolaget har sitt säte,
14. förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar tillgångarna i en investeringsfond och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,
15. investeringsfond: värdepappersfond eller specialfond,
16. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,
17. penningmarknadsinstrument: statsskuldväxlar, bankcertifikat samt sådana andra finansiella instrument som normalt omsätts på penningmarknaden, är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas,
18. specialfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 6 kap.,
19. startkapital: detsamma som i artikel 1a.14 i rådets direktiv 85/611/EEG,
20. värdepappersfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom ka-

⁵ EGT L 193, 18.7.1983, s. 1 (Celex 31983L0349).

⁶ EUT L 363, 20.12.2006, s. 137 (Celex 32006L0099).

pitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap., och

21. överlåtbart värdepapper:

a) aktier och andra värdepapper som motsvarar aktier samt depåbevis för aktier,

b) obligationer och andra skuldförbindelser, med undantag av penningmarknadsinstrument, samt depåbevis för skuldförbindelser, och

c) värdepapper av annat slag som ger rätt att förvärva sådana överlåtbara värdepapper som anges i a och b genom teckning eller utbyte.

Överlåtbart värdepapper omfattar inte tekniker och instrument som avses i 5 kap. 1 § tredje stycket.

5 §⁷ Tillstånd för fondverksamhet som avser specialfonder får ges av Finansinspektionen även till värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som har tillstånd för portföljförvaltning avseende finansiella instrument enligt 2 kap. 1 § 4 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

För sådan fondverksamhet som avses i första stycket ska följande bestämmelser tillämpas:

– 2 kap. 1 § 2, 5 och 6, 2 § tredje stycket, 7 § första stycket, 9 §, 17–20 §§ och 21 § första stycket,

– 3 kap.,

– 4 kap.,

– 6 kap.,

– 8 kap.,

– 9 kap.,

– 10 kap. 1 § första och andra styckena samt 2 §, och

– 12 kap. 1–4 samt 7–14 §§.

Ett värdepappersbolag eller ett svenskt kreditinstitut får inleda sin fondverksamhet så snart tillstånd enligt första stycket har getts.

4 kap.

16 § I informationsbroschyren och faktabladet för en investeringsfond ska det dessutom anges

1. i vilka tillgångsslag fondmedlen får placeras, och

2. om fondmedlen får placeras i derivatinstrument och, i så fall, i vilket syfte och hur det möjliga resultatet av användningen av derivatinstrument kan påverka fondens riskprofil.

I informationsbroschyren och faktabladet samt i allt övrigt reklammaterial avseende fonden ska följande uppgifter anges på en framträdande plats:

1. fondens placeringsinriktning, för det fall medel i fonden placeras i andra tillgångar än överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument eller om fonden är en indexfond enligt 5 kap. 7 §,

2. om fondens värde kan variera kraftigt på grund av fondens sammansättning och de förvaltningsmetoder fondbolaget använder sig av, och

3. om fonden har tillstånd enligt 5 kap. 8 §, de emittenter eller garanter som gett ut eller garanterat sådana skuldförbindelser som fondmedlen till mer än 35 procent av fondens värde placerats i eller avses att placeras i.

⁷ Senaste lydelse 2007:562.

Om fonden är en specialfond, ska detta framgå av informationsbroschyren, faktabladet och allt övrigt reklammaterial avseende fonden.

5 kap.

1 § Varje värdepappersfond ska ha en lämplig fördelning av placeringar med hänsyn till den riskspridning som är förenad med fondens placeringsriktning enligt fondbestämmelserna.

Medel i en värdepappersfond får, med de begränsningar som följer av detta kapitel, placeras i likvida finansiella tillgångar som utgörs av överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument och fondandelar samt på konto i kreditinstitut. I fonden får det också ingå likvida medel som behövs för förvaltningen av fonden.

Ett fondbolag får använda sig av tekniker och instrument som hänförs till överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument i syfte att effektivisera förvaltningen av tillgångarna i en värdepappersfond. Om fondbolaget använder sig av derivatinstrument för att effektivisera förvaltningen, ska de bestämmelser i detta kapitel som gäller för derivatinstrument tillämpas.

Överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument

3 §⁸ Medel i en värdepappersfond får placeras i penningmarknadsinstrument som är, eller i överlåtbara värdepapper som är eller inom ett år från emissionen avses bli,

1. upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES, eller

2. föremål för regelbunden handel vid någon annan marknad som är reglerad och öppen för allmänheten.

En förutsättning för placeringar enligt första stycket är att marknaden finns angiven i fondbestämmelserna eller är godkänd av Finansinspektionen för sådana placeringar.

5 §⁹ I en värdepappersfond får det ingå andra överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument än de som anges i 3 och 4 §§, dock högst till 10 procent av fondens värde.

Om upptagande till handel eller regelbunden handel enligt 3 § inte har skett inom ett år från emissionen och de förvärvade värdepapperen eller instrumenten inte ryms inom gränsen enligt första stycket, ska de avyttras så snart det lämpligen kan ske. Skälig hänsyn ska då tas till fondandelsägarnas intressen.

Om det i en fond ingår överlåtbara värdepapper som ännu inte är, men som inom ett år från emissionen avses bli, upptagna till handel eller föremål för regelbunden handel enligt 3 § eller sådana andra överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som avses i första stycket, ska fondbolaget informera Finansinspektionen om detta, om värdet av dessa överlåtbara vär-

⁸ Senaste lydelse 2007:562.

⁹ Senaste lydelse 2007:562.

depapper och penningmarknadsinstrument överstiger 10 procent av fondens värde.

6 §¹⁰ I en värdepappersfond får, om inte annat följer av andra stycket eller 19–22 §§, överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument från en och samma emittent inte uppgå till mer än 5 procent av fondens värde.

Överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument från en och samma emittent får dock uppgå till

1. högst 35 procent av fondens värde om de är utgivna eller garanterade av en stat, av en kommun eller en statlig eller kommunal myndighet i ett land inom EES eller av en mellanstatlig organisation i vilken en eller flera stater inom EES är medlemmar,

2. högst 25 procent av fondens värde om de består av skuldförbindelser utgivna enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer eller av motsvarande utländska skuldförbindelser, under förutsättning att det sammanlagda värdet av fondens innehav av sådana skuldförbindelser är högst 80 procent av fondens värde, och

3. högst 10 procent av fondens värde i andra fall än som sägs under 1 eller 2, under förutsättning att det sammanlagda värdet av sådana tillgångar som har högre värde än som sägs i första stycket är högst 40 procent av fondens värde.

I en värdepappersfond får det inte ingå överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som getts ut av emittenter i en och samma företagsgrupp till sammanlagt mer än 20 procent av fondens värde.

9 § Oavsett det som sägs i 6 § får sådana överlåtbara värdepapper eller penningmarknadsinstrument som är förenade med rätt till nyteckning förvärfvas till en värdepappersfond om förvärvet grundas på tidigare innehav.

12 § Medel i en värdepappersfond får placeras i derivatinstrument, om dessa omsätts på en reglerad marknad enligt 3 § och

1. underliggande tillgångar utgörs av eller hänför sig till

– någon av de tillgångar som medel i en värdepappersfond får placeras i enligt 1 § andra stycket första meningen,

– finansiella index,

– räntesatser,

– växelkurser, eller

– utländska valutor, och

2. sådana underliggande tillgångar enligt fondbestämmelserna får ingå i fonden.

Medel får också placeras i derivatinstrument enligt första stycket som handlas direkt mellan parterna, om

1. motparten omfattas av tillsyn och tillhör de kategorier av företag som godkänts som motparter av Finansinspektionen, och

2. derivatinstrumenten är föremål för en daglig, tillförlitlig och kontrollerbar värdering och de vid varje tidpunkt på fondbolagets begäran kan säljas, lösas in eller avslutas genom en utjämnande transaktion till ett rimligt värde.

¹⁰ Senaste lydelse 2004:73.

13 § De gränser som anges i 6 § tillämpas, med de ytterligare begränsningar som kan följa av 21 och 22 §§, på motsvarande sätt i fråga om exponeringar mot emittent som gett ut de överlåtbara värdepapper eller penningmarknadsinstrument som utgör underliggande tillgång i derivatinstrument. Det gäller dock inte i fråga om indexbaserade derivatinstrument.

En värdepappersfonds sammanlagda exponeringar som hänför sig till derivatinstrument får inte överskrida fondens värde.

Exponeringarna ska beräknas med hänsyn till värdet av underliggande tillgångar, motpartsrisken, kommande marknadsrörelser, derivatinstrumentens återstående löptid och den tid som finns tillgänglig för att lösa in instrumenten.

Om ett överlåtbart värdepapper eller ett penningmarknadsinstrument innefattar ett derivatinstrument, ska även detta beaktas vid beräkning av exponeringar enligt första och andra styckena.

23 § Fondbolaget får inte i fondverksamheten

1. ta upp eller bevilja penninglån,

2. gå i borgen, eller

3. sälja överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument eller fondandelar som inte ingår i fonden.

Fondbolaget får trots första stycket ta kortfristiga lån till ett belopp motsvarande högst 10 procent av fondens värde.

10 kap. Tillsyn

Tillsynen och dess omfattning

1 § Finansinspektionen har tillsyn över fondbolag, förvaltningsbolag som avses i 1 kap. 6 och 8 §§, fondföretag som avses i 1 kap. 7 och 9 §§ samt förvaringsinstitut.

För fondbolag och svenska förvaringsinstitut omfattar tillsynen att verksamheten drivs enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, fondbestämmelserna, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente och interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet.

För förvaltningsbolag och fondföretag samt förvaringsinstitut som driver verksamhet från filial i Sverige omfattar tillsynen att företaget följer de lagar och andra författningar som gäller för företagets verksamhet i Sverige.

2 § Fondbolag, förvaltningsbolag och fondföretag som avses i 1 § första stycket samt förvaringsinstitut ska lämna Finansinspektionen upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter enligt föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag.

Företagen ska, utöver det som anges i första stycket, lämna Finansinspektionen de upplysningar som inspektionen begär.

3 § För övervakningen av att bestämmelserna i denna lag och föreskrifter meddelade med stöd av lagen följs, får Finansinspektionen begära att

1. en fysisk eller juridisk person tillhandahåller uppgifter, handlingar eller annat, och

2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken kommer till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte i den utsträckning uppgiftslämmandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Finansinspektionen får förelägga den som inte följer en begäran enligt första stycket att fullgöra sin skyldighet.

Platsundersökning

4 § Finansinspektionen får när det är nödvändigt genomföra en undersökning hos

1. ett fondbolag,
2. ett förvaltningsbolag eller fondföretag som driver verksamhet från filial i Sverige, samt
3. ett förvaringsinstitut.

Finansinspektionen får även genomföra en undersökning hos ett företag som har fått i uppdrag av ett fondbolag att utföra visst arbete eller vissa funktioner, om det behövs för tillsynen av fondbolaget.

Samarbete med behöriga myndigheter

5 § Efter anmälan till Finansinspektionen får en behörig myndighet i ett annat land inom EES genomföra en undersökning hos filialen till ett sådant förvaltningsbolag som avses i 1 kap. 6 §.

6 § Finansinspektionen ska till en behörig myndighet i ett annat land inom EES lämna de uppgifter som den myndigheten behöver för sin tillsyn över ett förvaltningsbolag och ett fondföretag som driver verksamhet enligt 1 kap. 6 eller 7 §.

Revision

7 § Finansinspektionen har rätt att förordna en eller flera revisorer att tillsammans med övriga revisorer delta i revisionen av ett fondbolag. Inspektionen får när som helst återkalla ett sådant förordnande och utse en ny revisor.

Revisorn har rätt att få skäligen arvode av bolaget för sitt arbete. Storleken på arvodet beslutas av Finansinspektionen.

8 § En revisor ska omedelbart rapportera till Finansinspektionen om han eller hon när ett uppdrag i ett fondbolag fullgörs får kännedom om förhållanden som

1. kan utgöra en väsentlig överträdelse av någon författning som reglerar bolagets verksamhet,
2. kan påverka bolagets fortsatta drift negativt, eller
3. kan leda till att revisorn avstyrker att balansräkningen eller resultaträkningen fastställs eller till anmärkning enligt 9 kap. 33 eller 34 § aktiebolagslagen (2005:551).

Revisorn har en motsvarande rapporteringsskyldighet om han eller hon får kännedom om förhållanden som avses i första stycket när ett uppdrag

som revisorn har i fondbolagets moderföretag eller dotterföretag eller ett företag som har en likartad förbindelse med fondbolaget fullgörs.

9 § Skyldigheten enligt 8 § att rapportera till Finansinspektionen gäller i fondbolag också för särskilda granskare som avses i 10 kap. 21 § aktiebolagslagen (2005:551).

Samman kallande av styrelse eller stämma

10 § Finansinspektionen får sammankalla styrelsen i ett fondbolag. Inspektionen får även begära att styrelsen kallar till extra stämma. Om styrelsen inte rättar sig efter en sådan begäran, får inspektionen utfärda kallelsen.

Finansinspektionen får närvara vid en stämma och vid ett sådant styrelsesammanträde som inspektionen har sammankallat samt delta i överläggningarna.

Avgifter till Finansinspektionen

11 § Fondbolag samt förvaltningsbolag och fondföretag som anges i 1 § första stycket ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet.

11 kap. Särskilt om prövningen av ägares lämplighet

1 § Om ett direkt eller indirekt förvärv av aktier i ett fondbolag skulle medföra att förvärvarens sammanlagda innehav utgör ett kvalificerat innehav, krävs tillstånd av Finansinspektionen för förvärvet. Detsamma gäller ett förvärv som innebär att ett kvalificerat innehav ökas

1. så att det uppgår till eller överstiger 20, 33 eller 50 procent av aktiekapitalet eller röstetalet för samtliga aktier, eller

2. så att fondbolaget blir dotterbolag.

Tillstånd enligt första stycket ska inhämtas före förvärvet. Om förvärvet har gjorts genom bodelning, arv, testamente eller bolagsskifte eller på något annat liknande sätt, krävs i stället tillstånd för att förvärvaren ska få behålla aktierna. Förvärvaren ska då ansöka om tillstånd inom sex månader efter förvärvet.

2 § Frågan om tillstånd får avgöras först efter samråd med behörig myndighet i ett annat land inom EES, om ett förvärv enligt 1 § första stycket skulle innebära att ett fondbolag blir dotterbolag eller kommer under kontroll av

1. ett i det landet auktoriserat förvaltningsbolag, kreditinstitut, företag för elektroniska pengar eller försäkringsföretag,

2. ett moderföretag till ett sådant företag som avses i 1, eller

3. en fysisk eller juridisk person som kontrollerar ett sådant företag som avses i 1.

3 § Tillstånd ska ges till förvärv som avses i 1 §, om det finns skäl att anta att förvärvaren

1. inte kommer att motverka att verksamheten drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet, och

2. även i övrigt är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett fondbolag.

Tillstånd får inte ges, om förvärvaren i väsentlig mån har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

Om förvärvet skulle leda till nära förbindelser mellan fondbolaget och någon annan, ska tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av bolaget.

Finansinspektionen får besluta en viss tid inom vilken ett förvärv ska genomföras.

Finansinspektionen ska meddela beslut i ett ärende enligt denna paragraf inom tre månader från det att ansökan om tillstånd gjordes.

4 § Den som avser att avyttra ett kvalificerat innehav eller en så stor del av ett kvalificerat innehav att innehavet därigenom kommer att understiga någon av de i 1 § första stycket angivna gränserna, ska underrätta Finansinspektionen om detta.

5 § När ett fondbolag får kännedom om ett förvärv eller en avyttring av aktier i bolaget som kräver tillstånd enligt 1 § eller underrättelse enligt 4 §, ska bolaget snarast anmäla förvärvet eller avyttringen till Finansinspektionen.

När ett fondbolag i andra fall får kännedom om att det har nära förbindelser med någon annan, ska bolaget snarast anmäla det till Finansinspektionen.

Ett fondbolag ska årligen till Finansinspektionen anmäla namnen på de aktieägare som har ett kvalificerat innehav av aktier i bolaget samt storleken på innehaven.

6 § Om en juridisk person har ett kvalificerat innehav i ett fondbolag, ska den juridiska personen snarast anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning till Finansinspektionen.

7 § Finansinspektionen får besluta att ägaren till ett kvalificerat innehav av aktier vid stämman inte får företräda fler aktier än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat

1. om ägaren motverkar eller kan antas komma att motverka att fondbolagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag eller andra författningar som reglerar bolagets verksamhet, eller

2. om ägaren i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier inte har ansökt om tillstånd till ett förvärv som avses i 1 §, får Finansinspektionen besluta att innehavaren vid stämman inte får företräda aktierna till den del de omfattas av ett krav på tillstånd.

Om någon i strid med ett beslut av Finansinspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier, får innehavaren inte företräda aktierna vid stämman till den del innehavet står i strid med beslutet.

8 § Finansinspektionen får förelägga en ägare som avses i 7 § första stycket att avyttra så stor del av aktierna att innehavet därefter inte är kvalificerat. En ägare som avses i 7 § andra eller tredje stycket får föreläggas att avyttra så stor del av aktierna att innehavet inte står i strid med inspektionens beslut.

9 § Aktier som omfattas av ett förbud enligt 7 § eller föreläggande enligt 8 § ska inte räknas med när det krävs samtycke av ägare till en viss del av aktierna i fondbolaget för att ett beslut ska bli giltigt eller en befogenhet ska få utövas. Detta gäller dock inte om en förvaltare har förordnats enligt 10 §.

10 § Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen ansöka om att tingsrätten förordnar en lämplig person att som förvaltare företräda sådana aktier som enligt 7 § inte får företräddas av ägaren. En sådan ansökan prövas av tingsrätten i den ort där ägaren har sin hemvist. Om ägaren inte har hemvist i Sverige prövas ansökan av Stockholms tingsrätt.

En förvaltare har rätt till skälig ersättning för arbete och utlägg. Ersättningen ska betalas av ägaren till aktierna och ska på begäran förskottas av fondbolaget. Om den betalningsskyldige inte godtar förvaltarens anspråk, fastställs ersättningen av tingsrätten.

11 § Om ett fondbolag har nära förbindelser med någon annan och detta hindrar en effektiv tillsyn av fondbolaget, får Finansinspektionen förelägga innehavare av aktier som medför att förbindelserna är nära att avyttra så stor del av aktierna att så inte längre är fallet.

Finansinspektionen får även besluta att den eller de som omfattas av ett föreläggande enligt första stycket inte får företräda aktierna vid stämman. I så fall ska bestämmelserna i 10 § tillämpas.

12 kap. Ingripanden

Ingripande mot fondbolag

1 § Om ett fondbolag har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar bolagets verksamhet, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar bolagets verksamhet, ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då förelägga bolaget att inom viss tid begränsa verksamheten i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, ska fondbolagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

2 § Finansinspektionen får avstå från ingripande enligt 1 § om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om fondbolaget gör rättelse eller om något annat organ har vidtagit åtgärder mot fondbolaget som bedöms tillräckliga.

3 § Om någon som ingår i ett fondbolags styrelse eller är verkställande direktör inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 1 § 4, ska Finansinspektionen återkalla bolagets tillstånd. Detta får dock ske bara om inspektionen först har beslutat att påtala för fondbolaget att personen inte uppfyller kraven och han eller hon ändå finns kvar i styrelsen eller som verkställande direktör efter det att en av inspektionen bestämd tid på högst tre månader har gått ut.

I stället för att återkalla tillståndet, får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får vara det. Inspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess bolaget har utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör.

Det som sägs i första och andra styckena om verkställande direktör ska tillämpas även på en ersättare för verkställande direktör.

4 § Finansinspektionen ska återkalla ett fondbolags tillstånd om bolaget

1. har fått tillståndet genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,

2. inte inom ett år från det att tillstånd beviljades har börjat driva sådan verksamhet som tillståndet avser,

3. har förklarat sig avstå från tillståndet, eller

4. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan verksamhet som tillståndet avser.

I de fall som avses i första stycket 1, 2 och 4 får i stället varning meddelas om det är tillräckligt.

5 § Finansinspektionen ska omedelbart underrätta behöriga myndigheter i de andra länder inom EES där ett fondbolag utbjuder andelar i en värdepappersfond som bolaget förvaltar, när

1. någon åtgärd enligt 1, 3 eller 4 § har vidtagits mot bolaget, och

2. uppskov med inlösen av fondandelar enligt 4 kap. 13 § första stycket har anmälts till inspektionen.

6 § Om en behörig myndighet har underrättat Finansinspektionen om att ett fondbolag överträtt föreskrifter som gäller i det landet för bolaget, får inspektionen vidta de åtgärder som anges i 1–4 §§ mot bolaget, om det föreligger någon omständighet som avses där. Inspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Straffavgift

7 § Om ett fondbolag har fått anmärkning eller varning enligt 1 § eller varning enligt 4 § andra stycket, får Finansinspektionen besluta att fondbolaget ska betala en straffavgift. Detta gäller dock inte om varningen bara omfattar fall som avses i 4 § första stycket 2 eller 4.

Avgiften tillfaller staten.

8 § Straffavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av fondbolagets omsättning under närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under bolagets

första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

9 § När straffavgiftens storlek beslutas, ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som har föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

Förseningsavgift

10 § Om ett fondbolag inte i tid lämnar de upplysningar som det är skyldigt att göra enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 10, får Finansinspektionen besluta att bolaget ska betala en förseningsavgift på högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

Verkställighet av beslut om straffavgift och förseningsavgift

11 § En straffavgift eller förseningsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar från det att avgiftsbeslutet har vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet.

12 § Finansinspektionens beslut om straffavgift eller förseningsavgift får verkställas enligt utskökningsbalkens bestämmelser, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 11 §.

13 § Om straffavgiften eller förseningsavgiften inte betalas inom den tid som anges i 11 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

14 § En straffavgift eller förseningsavgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

Ingripande mot förvaltningsbolag och fondföretag

15 § Om ett förvaltningsbolag som driver verksamhet i Sverige efter anmälan enligt 1 kap. 6 § åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar bolagets verksamhet i Sverige, får Finansinspektionen förelägga bolaget att göra rättelse.

Om förvaltningsbolaget inte följer föreläggandet, ska Finansinspektionen underrätta behörig myndighet i bolagets hemland.

Om rättelse inte sker, får Finansinspektionen förbjuda förvaltningsbolaget att påbörja nya transaktioner i Sverige. Innan ett förbud meddelas ska inspektionen underrätta behörig myndighet i bolagets hemland. I brådskande fall får inspektionen meddela ett förbud utan föregående underrättelse till hemlandsmyndigheten. Denna och Europeiska gemenskapernas kommission ska då underrättas så snart som möjligt.

Om Finansinspektionen har meddelat ett förbud enligt tredje stycket utan föregående underrättelse till hemlandsmyndigheten och kommissionen där-
efter har beslutat att förbudet ska undanröjas, ska inspektionen göra det.

16 § Om ett förvaltningsbolag som driver verksamhet i Sverige efter anmälan enligt 1 kap. 6 § har fått sitt verksamhetstillstånd återkallat i hemlandet, ska Finansinspektionen genast förbjuda bolaget att påbörja nya transaktioner i Sverige.

17 § Om ett fondföretag som driver verksamhet i Sverige efter anmälan enligt 1 kap. 7 § åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar företagets verksamhet i Sverige, får Finansinspektionen förelägga företaget att göra rättelse. Om rättelse inte sker, får inspektionen förbjuda företaget att påbörja nya transaktioner i Sverige.

Finansinspektionen ska underrätta behörig myndighet i företagets hemland om åtgärder som vidtagits med stöd av denna paragraf.

18 § Om ett förvaltningsbolag eller ett fondföretag som driver verksamhet i Sverige med stöd av tillstånd enligt 1 kap. 8 eller 9 § åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar bolagets eller företagets verksamhet i Sverige, gäller 1 och 2 §§.

Finansinspektionen ska underrätta behörig myndighet i bolagets eller företagets hemland om de åtgärder som enligt 1 § har vidtagits med stöd av denna paragraf.

Ingripande mot den som saknar tillstånd m.m.

19 § Om någon driver sådan verksamhet som omfattas av denna lag utan att vara berättigad till det, ska Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att upphöra med den.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, får inspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Ett föreläggande enligt denna paragraf som avser ett utländskt företag får riktas mot såväl företaget som den som i Sverige är verksam för företagets räkning.

Vite

20 § Ett föreläggande eller förbud enligt denna lag får förenas med vite.

13 kap.

1 §¹¹ Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 2 kap. 4 §,
2. vilka poster som får räknas in i egna medel enligt 2 kap. 8, 9 och 11 §§,

¹¹ Senaste lydelse av tidigare 11 kap. 1 § 2007:562.

3. vilka sundhetskrav som ska uppfyllas av ett fondbolag enligt 2 kap. 17 §,
4. kriterier för de finansiella tillgångar som medel i en värdepappersfond får placeras i enligt 5 kap. 1 § andra stycket första meningen,
5. vilka tekniker och instrument ett fondbolag får använda enligt 5 kap. 1 § tredje stycket samt villkor och gränser för sådan användning,
6. kriterier för indexfonder enligt 5 kap. 7 §,
7. hur beräkning och redovisning av en specialfonds risknivå ska utföras enligt 6 kap. 3 §,
8. vilka åtgärder som ett fondbolag ska vidta om det tar emot medel med redovisningsskyldighet enligt 7 kap. 1 §,
9. vilka åtgärder som ett fondbolag ska vidta för att uppfylla de krav som följer av bestämmelserna i 7 kap. 3 §,
10. vilka upplysningar som fondbolag, förvaltningsbolag, fondföretag samt förvaringsinstitut ska lämna till Finansinspektionen enligt 10 kap. 2 § första stycket och när upplysningarna ska lämnas, och
11. sådana avgifter för tillsyn som avses i 10 kap. 11 §.

14 kap.

1 §¹² Finansinspektionens beslut enligt 10 kap. 10 § och 12 kap. 19 § andra stycket får inte överklagas.

Andra beslut av Finansinspektionen enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223).

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

1. Denna lag träder i kraft den 23 juli 2008.

2. En fråga om ingripande enligt 12 kap. bedöms enligt äldre bestämmelser, om någon omständighet som föranleder frågan om ingripande hänför sig till tiden före ikraftträdandet av denna lag. Detta gäller dock inte om en tillämpning av de nya bestämmelserna skulle leda till ett mindre strängt ingripande.

På regeringens vägnar

MATS ODELL

Lars Afrell
(Finansdepartementet)